

Sygn. akt I ACa 93/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Alicja Surdy
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Protokolant	st.sekr.sądowy Dorota Kabala

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2014 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 4 października 2013 r., sygn. akt I C 1008/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że utrzymuje w mocy w całości wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 5 lipca 2013r. wydany w sprawie I C 1008/12;

II. zasądza od pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. J. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym;

III. nakazuje pobrać od pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Lublinie 6.518 (sześć tysięcy pięćset osiemnaście) złotych tytułem opłaty sądowej od apelacji, od uiszczenia której powód był zwolniony.

I A Ca 93/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Lublinie po rozpoznaniu sprawy z powództwa: J. J. przeciwko Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego uchylił w całości wyrok zaoczny wydany w sprawie w dniu 5 lipca 2013 roku i oddalił powództwo.

Nie obciążył powoda kosztami procesu. Nieuiszczone opłaty przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 października 2004 roku powód J. J. zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę kredytową pod nazwą „(...) Hipoteczna” nr (...), na kwotę 80 450zł, na okres od 9 grudnia 2004 do 8 grudnia 2029r., wskazując adres zameldowania przy ul. (...) w L. [dowód: umowa (...)Hipoteczna k. 7-8]

Integralną część umowy stanowił Regulamin kredytowania osób fizycznych w ramach usług bankowości hipotecznej w Banku (...) S.A. zwany (...), który określał zasady i warunki udzielania kredytu osobom fizycznym w ramach usług bankowości hipotecznej. Użyte przy tym w Regulaminie określenia umowa kredytu czy kredyt określały między innymi umowę pożyczki hipotecznej(...)Hipoteczna (...)). Powód poddał się egzekucji w trybie art.(...)Ustawy z dnia (...) roku (...) oraz wyraził zgodę na wystawienie przez Bank bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty 201 125,00 złotych.

Zgodnie z § (...) Regulaminu Kredytobiorca był obowiązany informować Bank o każdej zmianie swoich danych osobowych w szczególności zmianie stanu cywilnego, adresu oraz innych informacji podanych w umowie kredytu. Według zapisu zawartego w § (...)korespondencja Banku skierowana pod ostatni wskazany adres Kredytobiorcy uznawana jest za doręczoną po 7 dniach od jej wysłania.

W przypadku niedotrzymania warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez Kredytobiorcę zdolności kredytowej Bank mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia. Umowa mogła zostać rozwiązana za porozumieniem stron lub wypowiedziana w formie pisemnej przez każdą ze stron z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia (dowód: regulamin k. 73-90).

Pozwany Bank od października 2010 roku przysyłał powodowi comiesięczne wyciągi z konta ustanowionego do obsługi przedmiotowej pożyczki, na nowy, aktualny adres zamieszkania powoda ul. (...), (...)-(...) L. (dowód: wyciągi bankowe k. 31-47).

Nieterminowa obsługa pożyczki, nieregulowanie rat i odsetek w terminach określonych w zawartej umowie i harmonogramie doprowadziły do wystawiania przez pozwanego Bank kolejnych wezwań do zapłaty przeterminowanych należności, które wysyłane były na adres powoda wskazany w zawartej umowie (...)Hipotecznej tj. ul. (...), (...)-(...) L. (dowód: wezwania do zapłaty k.93,95,101, dane o kredycie k. 108-124).

W dniu (...)roku strona pozwana wypowiedziała umowę (...)Hipotecznej wzywając powoda w okresie 30 dniowym do spłaty całości zadłużenia. Wypowiedzenie powyższe zostało wysłane również na adres J. J. widniejący w zawartej umowie, tj. ul. (...). Przesyłka ta nie została przez pożyczkobiorcę odebrana (dowód: wypowiedzenie umowy k. 91-91v, zwrotne poświadczenie odbioru k. 92).

Pozwany Bank (...) S.A. wnioskiem z dnia (...)roku zwrócił się do Sądu Rejonowego (...) w(...)o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 6 lutego 2012 roku wystawionemu przeciwko J. J. jako dłużnikowi (dowód: wniosek o nadanie klauzuli wykonalności k. 13-13v). Postanowieniem SR w(...) (...)Wydział Cywilny z dnia 24 kwietnia 2012 roku została nadana klauzula wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. W dniu (...)roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w (...) zawiadomił powoda o wszczęciu egzekucji na wniosek wierzyciela Banku (...) S.A. (dowód: zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 14-14v).

Pismem z dnia 26 września 2012 roku powód J. J. zwrócił się do pozwanego informując, iż nie otrzymał od Banku w 2011 i 2012 roku żadnej korespondencji informującej o zamiarze wypowiedzenia umowy pomimo, iż jego adres zameldowania przy ul. (...) w L. jest aktualny od 2007 roku. Podniósł, iż nie oznaczono żadnego terminu na spłatę przeterminowanej należności pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki, ani nie informowano o niebezpieczeństwie jej wypowiedzenia. Obowiązki powyższe ciążyły na Banku zgodnie z postanowieniami zawartej umowy i regulaminu kredytowania. Wskutek niedopełnienia powyższego brak było podstaw faktycznych i prawnych do wypowiedzenia powodowi umowy pożyczki (dowód: pismo k. 10-11).

Sąd Okręgowy uznał roszczenie powoda za bezzasadne.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia jeżeli przeczy „zdarzeniom”, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Powód zarzucał brak istnienia po jego stronie zawinienia, które spowodowało postawienie pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności, a w konsekwencji podnosił bezzasadność wypowiedzenie umowy pożyczki przez Bank.

Sąd uznał, że wypowiedzenie Umowy pożyczki dokonane przez Bank pismem z dnia (...)roku było skuteczne. Wypowiedzenie zostało przesłane powodowi na adres wskazany w umowie pożyczki lecz nie zostało przez niego odebrane.

Powód podnosił, że powiadomił skutecznie Bank o zmianie adresu zamieszkania. Dla poparcia swojego twierdzenia nie przedstawił jednak żadnego dokumentu świadczącego o tym, że rzeczywiście dotrzymując warunków obowiązującego Regulaminu skutecznie powiadomił pozwanego o nowym adresie zameldowania i korespondencji. Skoro zatem strona pozwana dysponowała zgodnie z Umową jedynie dotychczasowym adresem, na ten adres kierowała korespondencją do powoda. W szczególności kolejne wezwania do zapłaty, a ostatecznie wypowiedzenie umowy.

Sąd uznał, że bezsporna okoliczność wysyłania przez Bank powodowi od października 2010r. wyciągów z konta już na nowy, aktualny adres powoda tj. ul. (...) w L., nie miała znaczenia dla oceny zasadności roszczenia powoda.

Zdaniem Sądu oświadczenie w postaci wypowiedzenia Umowy kredytu wysłane na adres powoda wynikający z umowy dotarło do niego w sposób, umożliwiający zapoznanie z jego treścią. Adres ten został wskazany Bankowi w umowie, co uprawniało Bank do uznania kierowanej do powoda korespondencji za doręczoną. Powód nie wykazał bowiem, że skutecznie powiadomił pozwanego o jego zmianie na inny, a na nim spoczywał obowiązek wykazania tego faktu, z którego wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Sąd nie mógł w oparciu o przepis art. 230 k.p.c. oprzeć się jedynie na samych tylko twierdzeniach powoda.

Kwestionowane przez powoda zachowanie banku, okoliczność prawidłowego wypowiedzenia umowy pożyczki oraz posiadanie lub nieposiadanie aktualnego adresu w ocenie Sądu Okręgowego jest dla tego postępowania nieistotne. Sformułowane przez powoda zarzuty w ocenie Sądu Okręgowego nie mogą stanowić uzasadnionej podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego. Podstawą takiego powództwa nie jest właściwa dla środków zaskarżenia wadliwość orzeczenia sądowego, będącego składnikiem tytułu wykonawczego, lecz zasadność i wymagalność obowiązku stwierdzonego tym tytułem. W ocenie Sądu Okręgowego powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności oparte na każdej z trzech ustawowych podstaw wymienionych w art. 840 k.p.c. nie jest kontynuacją postępowania, w którym zapadło prawomocne orzeczenie sądowe. Sąd nie może zatem badać zasadności stwierdzonego tytułem wykonawczym roszczenia. Zwykłym następstwem zalegania z płatnością czy nieterminowej obsługi pożyczki jest bowiem wypowiedzenie umowy i przystąpienie do windykacji należności po uprzednim uzyskaniu tytułu wykonawczego. Wypowiedzenie umowy wskutek niedotrzymania jej warunków nie jest natomiast objęte katalogiem art. 840 § 1 punkt 1 i 2 k.p.c.

Apelację od tego wyroku złożył powód zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu :

I. błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia polegający na wewnętrznej sprzeczności ustalonego stanu faktycznego poprzez z jednej strony nieuznanie przez Sąd za skuteczne powiadomienia przez powoda pozwanego banku o zmianie adresu przy jednoczesnym ustaleniu, iż pozwany musiał zostać

prawidłowo i skutecznie poinformowany o nowym adresie powoda, skoro comiesięczne wyciągi z konta obsługującego przedmiotową pożyczkę przesyłane były na nowy adres zamieszkania dłużnika;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 840 § 1 pkt 1 kpc poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji uznanie za niezasadne kwestionowanie przez powoda zdarzenia prawnego tj. skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej, na którym oparto wydanie klauzuli wykonalności, podczas gdy z uwagi na fakt nieprzesłania powodowi wezwania do zapłaty zaległych rat pod rygorem wypowiedzenia umowy oraz nieprzesłania wypowiedzenia umowy pożyczki na wskazany przez powoda adres, pożyczka – wbrew oświadczeniom banku zawartym we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności - nie mogła zostać postawiona w całości w stan wymagalności, a zatem nie było podstaw do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego;

- naruszenie postanowień umowy pożyczki poprzez przyjęcie, że zaistniały podstawy do wystawienia powodowi bankowego tytułu egzekucyjnego, w sytuacji gdy takich podstaw nie było, bowiem wypowiedzenie umowy nastąpiło w sposób niezgodny z umową, a tym samym wypowiedzenie to w stosunku do powoda było bezskuteczne;

- naruszenie art. 5 kc poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji nieuznanie, że wypowiedzenie przez bank umowy pożyczki było nadużyciem prawa i pozostawało w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

Powód wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez utrzymanie w mocy wyroku zaocznego z dnia (...) oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania za obie instancje.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona. Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu.

W sprawie niniejszej sądowa klauzula wykonalności nadana została bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, a zatem niewątpliwie był to tytuł egzekucyjny niebędący orzeczeniem sądu. Z tego względu powód w sprawie niniejszej mógł podnieść wszelkie zarzuty materialnoprawne dotyczące wierzytelności Banku, objętej bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności. Mogły to być zarzuty powstałe przed wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego, przed wydaniem klauzuli wykonalności, jak i po jej wydaniu.

Powód podniósł zarzut niewymagalności roszczenia Banku objętego bankowym tytułem egzekucyjnym. Bankowy tytuł egzekucyjny dotyczył wierzytelności Banku z tytułu umowy kredytowej, postawionej w stan wymagalności po jej wypowiedzeniu przez Bank. Zarzucana przez powoda niewymagalność wierzytelności Banku miała wynikać z nieskutecznego wypowiedzenia powodowi umowy przez Bank, z powodu niedoręczenia wypowiedzenia.

Z ustalonych przez Sąd Okręgowy okoliczności faktycznych, które Sąd Apelacyjny potwierdza i przyjmuje za własne wynika, że Bank istotnie nie doręczył powodowi wypowiedzenia umowy kredytowej, co skutkowało że wierzytelność Banku, co do której Bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nie stała się wymagalna.

Na samym wstępie wskazać należy, że w zakresie ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego nie mieści się ocena skuteczności doręczenia przez Bank wypowiedzenia umowy kredytowej. Ustalenia faktyczne dotyczą jedynie okoliczności faktycznych, z których następnie Sąd wyprowadził wnioski o skuteczności doręczenia wypowiedzenia umowy.

Pozostaje poza sporem w sprawie, że powód w umowie kredytowej wskazał adres zamieszkania przy ul. (...). W trakcie wykonywania umowy zmienił miejsce zamieszkania i zamieszkał przy ul. (...). O zmianie miejsca zamieszkania zawiadomił Bank, skoro od października 2010r., a zatem już na rok przed wypowiedzeniem umowy, otrzymywał z Banku wyciągi bankowe zawierające między innymi informacje o stanie zadłużenia wynikającego z zawartej pożyczki hipotecznej [wyciąg (...), k.42].

W tym stanie faktycznym nie są uzasadnione wnioski Sądu Okręgowego, że powód nie udowodnił, że skutecznie powiadomił pozwanego o zmianie adresu zamieszkania. Przeciwnie, fakt adresowania i doręczania korespondencji bankowej do powoda co najmniej od października 2010r. na nowy adres powoda potwierdza, że Bank znał nowy adres powoda, co uzasadnia wniosek, że musiał zostać poinformowany przez powoda o zmianie miejsca zamieszkania w czasie wykonywania umowy zawartej przez strony.

Tym samym brak jest podstaw do postawienia powodowi niewykonania obowiązku przewidzianego w § (...) ust.(...) Regulaminu informowania Banku o zmianie adresu. Brak jest podstaw do uznania, aby informacja taka miała być złożona w szczególnej formie. Istotne jest aby dotarła do Banku. Fakt, że dotarła ona do Banku jest przesądzony gdyż Bank przesyłał korespondencję powodowi na nowy adres. Co więcej, doręczenie powodowi korespondencji Bankowej na nowy adres najpóźniej w październiku 2010r. zwalniało powoda od późniejszego informowania Banku o zmianie adresu. Skoro bowiem Bank zaczął przysyłać powodowi korespondencję pod aktualny nowy adres, powód był w pełni uprawniony uznawać, że Bank był już o zmianie adresu przez powoda poinformowany w rozumieniu § (...) ust. (...) regulaminu.

Tym samym przesłanie powodowi wypowiedzenia umowy z dnia 8 listopada 2011r. na nieaktualny adres wskazany w umowie – (...), zamiast na znany Bankowi nowy adres powoda, nie mogło zostać uznane – wobec jego niepodjęcia przez powoda – za doręczone [§ (...) Regulaminu k. 87]. Brak zaś skutecznego doręczenia wypowiedzenia umowy przez Bank wobec powoda oznacza, że nie został spełniony warunek postawienia wierzytelności Banku w stan wymagalności, a w konsekwencji wystawienie przez Bank bankowego tytułu egzekucyjnego na kwotę wynikająca z umowy, było przedwczesne.

Z tych względów żądanie powoda pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego opisanego w pozwie jest uzasadnione na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 kpc.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 840 § 1 pkt 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że utrzymał w mocy w całości wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 5 lipca 2013r., którym to wyrokiem Sąd Okręgowy pozbawił w całości wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony przez Bank (...) Spółkę Akcyjną w W. za nr (...), opatrzony klauzulą wykonalności w dniu (...). i nakazał pobrać od pozwanego nieuiszczoną przez powoda opłatę sądową od pozwu.

Na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 i 3 kpc i w zw. z § 2 ust. 2, § pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu [Dz. U. Nr 163, poz. 1349] Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym w wysokości odpowiadającej pełnej stawce i opłacie od pełnomocnictwa.

Na podstawie art. 113 uksc nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa opłatę sądową od apelacji, od uiszczenia której powód był zwolniony.